

Фаргона вилояти билан Тожикистон ССРнинг Деңизобод вилояти халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатлик, меҳр-оқибат ривожланиши тўбора чуқур иддиқ отмоқда. Яқинда ана шу вилоятлар ўртасидаги чегарада ўн беш гектарлик дўстлик боғига асос солинди. Байрамда қардош жумхуриятлар хўжаликларининг минглаб меҳнаткашлари қатнашдилар. Улар орасида донгдор пахтакорлар, боғбону соҳибкорлар, уруш ва меҳнат ветеранлари бор эдилар.

СУРАТДА: қадрдонлар учрашуви.

Ш. АЛИМОВ олган сурат.

(ЎзТАГ).

Далил ва шарҳ ҲАВОДАН ТУРИБ

Фаргона вилояти Ёзбон районидagi «Москва» колхозиде 800 гектар майдондаги гўза одатдан ташқари усул билан ҳаводан туриб чеканка қилинди. Экинларга Гербий Германиянинг «Басф» фирмаси ишлаб чиқарган «Пикс» препаратини Зилек вертолётдан туриб ишлов берилди. «Узелхоз» мухасислари раҳбарлигида ўтказилган тажриба қўриқчилиги, препаратнинг ўзининг гўзал кетишига йўл ўйлайди, ҳосилни ортиқча қолдиришни йўқ қилишига ёрдам беради. Энг асосийси — икки кўсакларнинг ҳосил ўлчами ва ривожланиши барқарорлаштирилади, демек, мўл ҳосил тўплаганини таъминлайди. Мазкур усулдан фойдаланиш ўсимликнинг юқори қисмидаги шона ва гуллари сақлаб қолиш имконини беради. Улар кўлда ёки меҳаниклар ёрдамида чеканка қилинганда олиб ташланар эди. Препарат билан ишлов берилган гўзалар ортиқча ўсим қетмайди ва ерга эгизик қолмайди. Бу эса пайванд терчи машиналарининг ишини енгиллаштирилади.

Янгиликнинг жорий этилиши катта фойда келтириши мумкин. Харажатлар кўлда чеканка қилгандаги нисбатан 4—6 баравар камаяди. Гектар бошига ҳисоблаганда бундан чеканка 2—13 сўмга тушади. Препаратнинг экологига жиддатдан қўзғалиш унинг икки бир муҳим афзаллигидир — «Пикс» атроф-муҳит ва одамлар соғлиғи учун тамомиле зарарсиздир.

Препаратдан фойдаланишдан олдин биз экинларнинг аҳолини ўрганиб чиқдик. — деди колхоз бош буюрғонини Х. Музаффаров. — Препаратнинг ишлатиш нормаси ўсимликларнинг ривожланишига қараб белгиланган. Гўза мейвасида ўсган майдонларда ҳар гектарга 1—1,3 килограмм дори сепилди, экинлар баландлиги бир метрдан ошиб кетган картларда эса 1,5 килограммгача ишлатилди.

Б. МАНСУРОВ, ЎзТАГ мухбири.

Бу хабарни «Узелхоз» мухасисининг деҳқончилик хизмати бошқармаси бошлиғи К. Қурбонбоев шарҳлаб берди.

— Буш бошқа хўжаликларда ҳам шундай тажриба ўтказиб, ҳамма жойда иккинчи натижаларга эришдик. Уни кенгайтириш учун асос бордек кўрилади — препарат зарарсиз ва юқори иқтисодий самара беради. Бироқ уни фардан сотиб олиш учун валюта зарур. Жумхурият Қишлоқ хўжалик далават-кооператив комитети ҳозирча «Басф» фирмаси билан битим тузишга қодир эмас. Дарвоқе, бу фирма бир туркум препаратни бизнинг шароитларимизда синиб кетиши ва реклама қилиш учун бепул бери.

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгашига ҚИШЛОҚДА АЛОҚА ВОСИТАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Жумхуриятимиз қишлоқларида XII беш йиллик мобайнида телефон алоқаси анча ривожланди. Телефон станцияларининг сони 1,4 баравар кўпайди ва ҳозир 350 мингдан ортиқ телефон эгалари бор.

Айни вақтда қишлоқ аҳолисини телефон ва алоқанинг бошқа турлари хизмати билан таъминлаш даражаси иттифоқимиздаги ўртача кўрсаткичлардан анча орада қолмоқда. Ҳар ўрта совхознинг деярли биттаси икки ишлаб чиқариш телефон алоқасига эга эмас, хўжаликларнинг ярмига яқини сым орқали радио эшиттириш тармоқлари билан таъминланмаган. Колхоз ва совхозлардаги хонадонларнинг аттиги 5 фоизига телефон ўрнатилган. Иқтисодий-маданий-маиший соғлиғини сақлаш, савдо ва коммунал хўжалик ишюшларининг кўпчилиги ҳали ҳам телефонлаштирилмаган.

Вуҷудда келган аҳолининг асосий сабабларидан бири Қорақалпоғистон АССР Министрлар Кенгаши, вилоят иқтисодий қўмитетлари, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик далават-кооператив комитети, давлат сув хўжалиги қўриқлиши комитети ва уларнинг жойлардаги бўлиналари қишлоқда алоқа воситаларини ривожлантириш тўғрисида ташвишланмаётганликлари ва етарли даражада гамхурлик қўрғатмаётганликлари, колхоз ва совхозларда телефонлаштириш ҳамда радиолаштиришга капитал маблағлар етарли даражада ажратилмаслигига кўникиб қолганликлариди, ана шу маблағларни соғиб юборишга йўл қўйётган ҳамда қўриқлиш режаларини бажармаётган шахсларга нисбатан принципал баҳо бераётганликларидир. Алоқа системаларини ривожлантириш учун хўжаликлар

маблағларини излаб топшиш ва сафарбар этиш борасида ишлар олиб борилмапти.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрилиги ва унинг қоронхоналари алоқа воситаларини ташкил этишдаги камчиларини сўзсизлик билан бартараф этмоқдалар, қишлоқ аҳолисини хизмат қўраштириш маданияти ва сифатини оширишга аҳамият бермайлдилар.

Иттифоқ фойдаланишга топширилган автомат телефони станцияларининг кўпчилиги сенин ишга солинмоқда. Жумхурият сановати имкониятларидан алоқа воситаларини ишлаб чиқаришда ва валюта маблағларидан автомат ҳамда телефон станциялари, бошқа алоқа воситалари сотиб олишда амалда фойдаланилмапти.

1991—1995 йилларда телефон станциялари, радио узеллари, шаҳарлардо телефон алоқаси пунктларини ускуналар билан жиҳозлаш ва янги алоқа бўлимларини ташкил этиш мақсадида 580 та қишлоқ алоқа бўлими қўриқсин.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрилиги 1991—1995 йилларда қишлоқ аҳолисини қўраштираётган алоқа воситалари хизмати ҳажминини икки баравар кўпайтириш юзасидан аниқ-равшан тадбирлар, шунингдек телефон хизмати номенклатурасини кенгайтириш, телефон ва почта алоқаси хизмати, телевидение ва радиоэшиттириш маданияти ҳамда сифатини оширишга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқиш ва рўбга чиқариш, 1991 йилнинг охирига бориб колхоз ва совхозлар телефон станцияларидан фойдаланмаётган барча хонадонларини асосий станциялар билан бирдлаштиришни таъминлаш, 1996 йилда эса қишлоқ автомат телефон станцияларидан барча фойдаланувчиларнинг 75—80 фоизига автоматик тарзда мамлакатнинг янги алоқа тармоғига чиқиш имкониятини бериш топширилди.

Қишлоқ жойларда телефон алоқаси ва радиолаштириш тармоқларини қуриш, реконструкциялаш ва кенгайтиришга доир ишларни бажариш учун Ўзбекистон ССР Иқтисод-саноат ва Минмонтажспецстрой қўриқлиш-монтаж трести тузилди.

ДИЛГА НАҚШЛАНГАН НОМЛАР

Хар тоғ даладар, боғлар даладар, дараклар уйғонган, дўпайган туяроқ сокин ва ҳиққат гўшаларда ҳам ҳаёт жонланади. Майсалар саррини шамолларда оҳишта найқалиб, мармар сағаналарга бош уради. Даладар бағдан завқланган қўшлар гоҳ шодон, гоҳ гамгин қўшлар кўйлайдилар, мангу ҳаёт тантанасини тараннум этмоқчи бўладилар. Бундай пайтлар, беихтиёр шоирнинг дилрабо байтлари ёдга тушади:

Ҳа, мангу заволлик бўлмас оламда
То суйинг сочаркан абри найсонлар.
Мен сизни эслаймай аммо шу дамда,
Мангуга кўз юмган азиз найсонлар.

Атрофи тоғлар, тераклар билан ўралган саждаҳоқлардан бирининг ёнида тўхтамай, Йилл майсалардан, абирнайсонлардан тийиб ва тоза хид келди. Мармар ёдгорликка битилган давҳани ўқийман: «Самад Қодиров: 1926 йил, 7 майда туғилган, 1980 йил, 21 июлда вафот этган. Фарзандларидан эсладик. Беихтиёр бошим қўйи эгилди, қадимий таъзимга букилади. Ўзимча нималаридир пичирлайман.

Самад Қодиров! Бу ном менга таниш ва қадрдон. Устоз номи отам, Юнама бошқа яқин кишиларимдек юрагимда яшайди. Умрининг энг яхши лаҳзалари у билан бирга кечган. У менга ҳаёт сабогини берган, қамтарига иқдодий маънафилан раҳимомлик қилган. Шунинг учун ҳам Самад аҳлининг руҳи ва номи мен учун азиз ва ардоқли.

Самад Қодиров ўз қалами ижоди жанговар ҳаёти билан халқимизга хизмат қилган журналист-ёзувчилардан бири эди. У илгириники ҳаёт сивиларига дуч келди. Етимликнинг жабру ситамларини бошидан кечирди. Бобо эшигида тарбия топди. Мактабда ўқиб, савод чикарди. Колхозда ишлаган, ўроқ ўрди. Тегишчан бўлса, у ҳам шунини қилди. Комсомол сафига ўтди. Қишлоқ — «Қизил куч» колхоз иқтисодий-сиёсий ҳаётида фаол қатнашди. Газеталарга мақолалар ёзишни маъқ қилди. 1943 йилнинг охирида, ўн олти ёшдан ошар-ошмас кўнчили бўлиб фронтга кетди. Қардош Поляна, Чехославания ерларида фашист босқинчиларига қарши жанг қилди, бу мамлакатларни душман зулмидан озод этишда қатнашди. Евини қувиб Берлингача борди. Совет қўшинлари билан бирга 1946 йил декабринга хизматини давом эттирди, лейтенант бўлиб юртга қайтди.

Урушдан кейин ёш офицер вилоят кўнчили «Пахтакор» спорт жамаиғида маъсул ходим бўлиб ишлаган. Воҳода жисмоний тарбия ишини ривожлантиришга ҳисса қўшди. Кейинроқ вилоят комсомол комитетида хизмат қилди. У қаерда ишлаганини, иқдодий маънафилан ёддан чиқармади. Спортчилар ва воҳа комсомол ёшлари ҳаётидан жумхурият ва вилоят газеталарига ма-

қоладар, лавҳа ва репортажлар ёзиб турди. Иқдодий ишини жон-дилдан севган Самад Қодиров орадан кўп ўтмай, «Наҳадлар ҳақиқати» газетасига маъсул ходим бўлиб ишга келди. Тошкент олий партия мактабининг журналистика бўлимида ўқиб, маҳоратини оширди.

Унинг ижодида ҳарбий ватанпарварлик мавзунини етакчи бўлиб келди. «Етмиш олтинчи бери», «Жигарбандларим», «Нон-насиба» каби касса ва ҳикояларида у уруш йилларида жасорат қўрсатган, фронт орқасини мустаҳкамлашда фидойилик қилган кишилар ҳақида тўққилиниб ёзди. Хамюртимиз, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Шодмон Умаровнинг жанговар ҳаёти «Етмиш олтинчи бери»да таъсир этган бўлса, «Жигарбандларим»да каттақўрғонлик ватанпарвар жангчи Ҳамид Самадовнинг таҳсинга сазовор ишлари ҳақида ҳикоя қилинади.

«Нон-насиба»да эса муаллиф фронтда ҳалок бўлган ҳам қишлоқлари, қуролдош дўстлари ҳаётидан лавҳалар чиқари. Унинг ижодида Улуғ Ватан уруши мавзунини шу тариқа алоҳида оҳанг, ўзига хос ургу билан жанглади.

Биз, ҳамқишлоқлар жангчи-ёзувчи Самад Қодиров билан видолашганимизга ўн йил бўлди. Шундан буюн унинг имзоси билан жумхурият матбуотида очерк ва лавҳалар, давримиз муаммолари кўтарилган долзарб мақолалар эълон қилинмаётган бўлса ҳам, лекин қолдирган кавтарига мероси ҳаминча ёдиди. Самад Қодиров бекорга яшамаган, авлодлар бахти учун қаттол ёв билан бекорга жанг қилмаган, умрини маънафилан касблардан бири — қаламшилик бекорга сарф этмаган экан...

Саждаҳоқлар оралиб юришда давом этаман. Яна, яқин дўстларимдан бири Бозоржон Ориповнинг қабири. Унга ҳам ёдгорлик ўрнатилди. Хўрмат бажо келтирайман, қабрига гуллар қўймай, ҳаёлга толаман, кўзларини ёшдан намланади. Унинг ҳаёт йўли кўз олдимда давланади.

Бозоржон Орипов бел ва кетмон билан кун қўрувчи қамбағал оилада туғилди. Отаси Орф тога қишлоқлик мининг машҳур деҳқонларидан эди. Улар оиласи очарчилик йиллари қашшоқлик азобидан қўтулиш учун Ульянов районининг Қорақўнғирот қишлоғидан бизнинг Мангитга кўчиб келган эди.

Бозоржоннинг онаси Саодат қоланинг умри ҳам меҳнатда ўтди. Қўрларда, далаи ерларда турмуш ўртоғи Орф тога билан ўроқ ўрди, саби, пияз, бодиринг, қовун-тарвуз экиб, тиринчилик қилди, колхозда, сўнг совхозда ишлаган, фарзандларини воёга етказди. Бозоржон Тошкентда дорилфунунда ўқиб юрган кезларида, ўн йил шаҳарнинг Шайхали посёлмасидан ҳунар техника институтига ўқиб барилик қилди. Ташкилотчи, турмуш тажрибасига эга бўлган Носиржон Ашуров

илгириникиларга бардош бериб, дорилфунунини битириб, Қарши медицина техникумида ўзбек тили ва адабиётдан дарс берди. У ўз фанини яхши биладиган ўқитқини нотик, талабчан педагог сифатида жамоага танилди. Эзу хислатлари билан улар қалбидан жой олди. Шу билим даргоҳида ишлаб, партия сафига ўтди. Шаҳар ўқув юрти маданий-сиёсий ҳаётида фаол иштирок этди.

Партиявий топшириқларини муқаддас бурч билан, тўла-тўқис бажаришга ҳаракат қилди. Ҳаёт синновдан ўтган ёш коммунист кейинроқ партия ишига таклиф этилди. Вилоят партия комитетининг лектори, гуруҳ бошлиғи вазифаларида ишлаган, Ўн йил «Билим» жамаиғи вилоят ташкилотига раҳбарлик қилди. Қарши район партия комитетининг котиби этиб сайланди. У жумхуриятда хизмат қўрсатган маданий ходими эди.

Маънафилан қўнлар эндигина унутулди. Бозоржон ҳаётида маъсулиятли лавҳалар бошлаганда аввал онаси, сўнг отаси Орф тога оламдан ўтди. Бечора она фарзандларининг эл назағига тушган етук даврини кўп қўрломди. Минг афсуслар бўлсинки, бахтли дамлар, илгириникининг қува тулган баҳорий фасли Бозоржоннинг ўзини ҳам эрта тарк этди. Қирқ икки ёшида бевақт ўлим уни орамиздан олиб кетди...

Қўнборда яна бир ёдгорлик бор. Бу эил-эбил тош остида қадрдонимиз, ҳамқишлоқ дўстимиз Носиржон Ашуров ётибди. Унинг ҳаёти, таржимани ҳоли габориб воқеаларга бой бўлмаган бўлса ҳам, лекин қолдирган кавтарига мероси ҳаминча ёдиди. Самад Қодиров бекорга яшамаган, авлодлар бахти учун қаттол ёв билан бекорга жанг қилмаган, умрини маънафилан касблардан бири — қаламшилик бекорга сарф этмаган экан...

Тошкент давлат педагогика институтини физика-математика факультетини битирди. Қишлоқ мактабда муаллимлик қилди. Келажак кишиларини тарбиялашдек муқаддас иш билан шуғулланди. Ҳушнинг маданий ва иқтисодий ҳаётига алоқаси аралашди. Қосон район партия комитетининг шатсиз лектори, ташвиқотчи бўлиб, омма ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни олиб борди. Қирқ вақт ичнда ҳақиқий партия ходимига айланди. Қосон район партия комитетига ишга қабул қилинди. Бу ерда 4 йилдан кўпроқ меҳнат қилгандан сўнг Тошкент олий партия мактабиде таълим олди. Ўқини битириб вилоят партия комитети маҳкамасида ишлаган.

Носиржон Ашуров умрини охири йилларида яна халқ таълими соҳасига қайтди. Ўн йил шаҳарнинг Шайхали посёлмасидан ҳунар техника институтига ўқиб барилик қилди. Ташкилотчи, турмуш тажрибасига эга бўлган Носиржон Ашуров

билим юртини воҳодаги илгор ўқув масканлари қаторига қўтарди.

Мудҳиш ўлим Носиржон Ашуров ҳаётига чағ солганига уч йилдан ошди. Қишлоқимизнинг юксак савияли айтилларидан бўлган Носиржон ака хотирасини ёдга сақлаб келаямиз. Журналист-ёзувчи Самад Қодиров, коммунист-раҳбар Бозоржон Ориповдек Носиржон Ашуров ҳам ҳаминча биз билан бирга.

Ҳаётда абадий нараса йўқ. Исон ҳам шундай. У — бу дунёда меҳмон. Қайси бир донишманд Фоний дўнени инсонлар келиб кетувчи қарвонсаройга ўхшатган экан. Ҳа, одамлар дунёга келадилар, вақти-соати етган, у билан видолашадилар. Бу — ҳаёт қонунини, табиат диалектикасини. Лекин Исон ҳаётда мустақил яшашини, унда яхши ном қолдиришни истади. Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган ҳамқишлоқларимиз — Омонуқул, Мустафоқул, Имомқул Худойқўловлар, Ҳазратқул Ёқубов, Раҳимон Муродов, Қодир Раҳимов, Аҳмад Авлиёқўлов, Болта Қўлмуродов, Эшмурод Нормуродов, Музаффарқул Хайдаров, Қосим Расулов, Саъторқул Ёқубов, Мустафо Қайдаров ҳам Самад Қодиров, Бозоржон Орипов, Носиржон Ашуров сингари ўларидан яхши ном қолдирдилар. Ватан озодлиғи ва мустақиллиги учун жонларини фидо этдилар. Йиллар ўтсада, чироқлари ўчгани йўқ. Уларнинг ҳаёт шамларини ўғил-қизлари, қариндош-уруғлари ёқиб туршибди, авлодлар оқими, шажараси давом этаётти. Аммо марҳумлар тириклардан иззат-икром даъво қилишмасда, биз уларнинг ҳўрматини юнғиба қўйишимиз, руҳини эъзозлашимиз керак.

Кичиккина Мангит қишлоқимиздан Ватан урушига кетган 20 га яқин йигитнинг аксарини жанг майдонидан қайтмади. Хатарли сафардан омон келганлардан ҳам уч нафар оламдан ўтди. Урушининг эса туғанагана қирқ беш йилдан ошди. Лекин биз тириклар, гофил бандлар халқига улар номини туздурқоб абадийлаштирганимиз йўқ! Мазкур хайрли ишга даставвал Бободод қишлоқ Совети бош-қош балибуси керак. Бундай ташаббус на совхоз Советларидан ва на қишлоқ Совети депутатларидан чиқари. Эҳтимол, бунга моддий маблағ йўқдир? Ундай бўлса, нега улар халққа қишлоқ аҳлига муражат қилишмайди? Халқ ўз фарзандларидан ҳеч қачон ҳеч нарсани аймаган. Бундай савоб ишларни доимо адо этиб келган. Дарвоқе, бу нараса унчалик катта маблағ ҳам талаб қилмайди-ку! Фақатгина фаоллардан ташкилотчи ва эътибор керак, ҳоло!

Марҳумлар хотирасини ёдга тутиш, улар номини абадийлаштириш ҳар бир кишининг фуқаролик бурчидир. Тирикларнинг марҳумлар олдиданги қиймат қарзидир.

Носиржон АМИРҚУЛОВ, СССР Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси.

ЖАКАРО ЖАЁТ ВОКЕЛААР, ФАКТААР, ЯНГИМАРКАР

ЗУХРО САЙЁРАСИНИНГ СУРАТЛАРИ

СОВЕТ ҚЎШИНЛАРИ ГАРДАН ОЛИБ ЧИҚИБ КЕТИЛА БОШЛАНДИ

БЕРЛИН. (ТАСС мухбирини Вачеслав КАТЯЕВ). Берлиндан олтинчи километр масофада жойланган Нойруппин шаҳардан совет қўшинларини олиб чиқиб кетиш оғир ҳарбий техникани юқлашдан бошланди. Совет ҳарбий хизматчилари тушган ва ҳарбий техника орталган дастлабки поезд кечки пайт Совет Иттифоқига жунаб кетди.

АДН ахборот агентлигининг таъкидлашича, совет қўшинлари СССРда қурол-сизилани соҳасида ўтказилган тадбирларга мувофиқ олиб чиқиб кетилмоқда.

Бухто маъмурияти конституция бузиллишига йўл қўйилганига, «милий бойликлар кенг қўлмада ўғирланганини, мансабдан фойдаланиб, порахўрлик қилиш ниҳоятда авж олганлиги, Синд вилоятида қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботнинг аянқли аҳоли» натижасида халқнинг парламенти ишонч йўқлигига сабабли шундай қарорга келинди, дейилган эди президентимиз миллатга мунозаъатмасида. «Бир неча манфаатлараст, худбин ва тузатиб бўлмас шахслар юз миллиондан ортиқ халқнинг тақдирини ва мамлакат истиқболини билан ўйнашчиларига йўл қўйиш мумкин эмаслигига меннинг ишончим қомил», — деди Ф. И. Хон.

ПОКИСТОН: Беназир Бхутто қаерда янглишди?

Бухто ҳукумати бошқарган даврининг манфий ва мусбый томонлари таҳлил қилинганда бу давр иқтисодий-иқтисодий равақ топиши, тақриб сисбатнинг шиддатли олағи сийқини билан, элатларга жоғароқлар тутатилганлиги билан ишониланади, деган хулосага келиш мумкин. Ҳа. Покистон халқ партиясининг галабоси билан демократик йўлларда мамлакатда фуқаролар ҳуқуқларини кенгайтиришга умид пайдо бўлган эди. Мусулмон дунёсида аёл кишининг биринчи марта бош вазир этиб сайланиши хотин-қизлар озодлиги тарофдори бўлганларнинг маънафилан мустаҳкамлашди, матбуот эркин нафас ола бошлди.

Айни пайтда шунинг қадриятини қўнғайганини, иқтисодий қўнғайганини иқтисодий тағлиққа сабаб бўлди. Покистон халқ партиясини ташкил қилгани Синд вилоятида элатлардо ахтирослар туғилини пасайтиришга имкон бермади.

Бухто маъмурияти иқтисодий либераллаштириш, исломининг иқтисодий ҳаётида аҳамиятини пасайтириш борасидаги тадбирларини амалга оширмоқчи бўлганда дастлаб мустақил сиёсий ва диний доираларнинг жуда қаттиқ қаршиликка дуч келди. Ана бир мисол: шу йилнинг ёз фаслида оппозиция парламент кўни палатасининг муҳофизатига қўнун дойиқсини киритди. Агар шу бўлса қабул қилинса, судларга ўғирлик учун жазадан қўнларининг қўннин кесиб ташлашга ҳуққи қилини имконини беради. Бухто бу қарорининг иқтисодий жаза эканлигини

мурабат ходимларининг амалдан фойдаланиб, порахўрлик қилиш ва хизмат маънафилан сисбатимизда этиш қоллари юзасидан тергов бошланганини айтиди. Мамлакат қўнғайларига Покистондан чиқиб кетишни таъкидлаган кишиларнинг рўйхати юборилди. Бу рўйхатга Бухто вазирларининг амалда барчаси киритилган. Полиция Покистон халқ партиясини аъзоларидан ўнлаб қилишларини, шунингдек Беназир эрининг энг яқин дўстларини, халқ орасида «мистер 10 фоз» деб ном олган савдогар Зардорининг ҳам қамқоқ олдди — Зардорини, айтишларига қараганда, фойдалан шартномалар тузишда ердан берганлиги учун шунча ҳақ олган экан. Покистон халқ партиясининг аъзолари аъзолари ҳўста олинишдан қўчиб, айтириш ишлатишга ўтдилар. Бундан яқинроқ узоқ давом этарганини.

Алексей КУЗНЕЦОВ, (ТАСС).

Ҳар ҳафта шанба сонига

КАЛАВАНИ ЧУВАТГАН КИМ?

БОЙСУНЛИК МУШТАРИ РАМАЗОН АБДУЛЛАЕВГА ОЧИҚ ХАТ

Йўл азоби — гўр азоби. Бу нақлин бекиз эслаётганим йўл. Ҳар яшн нарсанинг бир амон томони бўларкан. Бойсун-Дўғоба йўли қурлиши бошланганда биз, қўрғончиликлар ҳаммадан йўроқ суюнгандик. Умидларимиз пуча чикди. Салкам ўн йиллардик, қурлиш чала: бир жойда депсиниб турибдик. Мутасаддилар баҳона ахтариш билан овора. Дўпни тор келганда «Ундок қиладуримиз, бундоқ қиладуримиз», — дея кўрака уршиди-ю амалий шидан дарак йўқ. Халқ чўчмак ваъдалардан беэди. Режалаштиришдаги пала-партишликлар ҳаммасидан ошиб тушди. Йўл қурлиши учун ҳозиргача 3 миллион сўмдан зиёд маблағ сарфланди. Бу лойҳада кўзда тутилгандан анча зиёд. Давлат ҳисобига «хотактойлик» давом этапти. Уз чўчакларидан чикмагандан кейин шу-да. Масъулликлик, кўрмаслик учун жазо йўқми? Калаванинг учини ким ечади!!!

Р. АБДУЛЛАЕВ,

Бойсун ноҳиясидаги С. Соҳибов номли мактаб ўқитувчиси.

Рамазон ака! Эл ташвишида қуйиб-пишайганимиз халқнинг мазмундан ағлашди-турди. Бу ҳуусда сиз мутлақо ҳанси. Ўн йилда тоғни талқон қилиш, дарёни тескари оқишиш мумкин. Гап уммасларга буну тушунтириб қўринчи. Уларнинг ўз фалсафаси бор: «Одамат ҳом сўт эмган банд-да. Борча қаноат қилмай осмондаги юлдузга кўзлайди. Кўйиб берсанг, олмадек узиб олиб, кўйинга яширас. Вой, кўнглингизни кўнглидан-ей! Енига ойни ҳам қўшиб берайликми? Ношуқурликни эзи еган-ичганинг ўзингизки — биров тортиб олаётганим йўқ. Дўғобдан талонга бўлса ҳам ўн-пўн-пўн олиб турирсан. Сенга яна нима керак, эй бандан мўмин? Пулинг бўлмас, бировдан қарз ол. Тоғнингдан берарсан. Зериксанг, ана, радиодан «Дўлана»ни эшит.

Дўлана, дўлана, дўлана, Тоғда усан дўлана... Шунча, бизда ҳамма нарса инсон учун, унинг бахт-саодати учун. Хоҳласанг ишла, хоҳласанг ишламай тишла. Биров гўринг демайди. Кўчада қарқилишдан юришнинг, соф ҳаводан нафас олишнинг, хотининг уриб-сўнганнинг — бари техник. Бундай имконият қайда бор? Қийин-қийин, кашангда қийин. Чекан деса, тамаки йўқ, кийим деса, папюк. Кеча бошим айланди ЦУМга (она тилимизда МУМ бўлади) кирдим. Икки ёноғини помидордек қизартириб олган бир хонимга гапимни охиригача эшитмай бок чайқайди. Беписанд чирмиллишдан шундай маънони ўқидим: «Ҳозир папюк олтиқча йўғу сенга йўл бўлсин. Оёғинга раҳминг келмаса, изайвер». Керак бўлгандан кейин изайверман-да, акаси жондан! Бошингга тушганда-ку, билардинг-а... Майдалашиб кет-

олдида айбдор эмас. Баҳона билалатиб, айшини суриб юраверади. Эл-юрт, давлат бундан қанча моддани ва маънавий зарар кўргани билан иши йўқ. Келинг, далилларга мурожаат қилайлик.

Тоғли қўрғончиликлар кўздан бери равон йўлни орзу қилишди. Очиги — бунга ариштиш осон бўлгани йўқ. Турли идораларга кўч-қўчқўч шивоят, талабномалар йўлланди. Уларнинг бир учун Ўзбекистон ССР Олий Советига ҳам етиб келди. Сабр қилсанг, гўрдан ҳолва битганар, 1982 йилда талаб-исталар инобат топиб, 24 қақиримли Бойсун-Дўғоба автомобиль йўли қурилган бўлди. Лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди. Қийли қирқ ёрадиган ҳисоб-дошлар иш ҳажимини сўтга ташлашди: 2,4 миллион сўмдан кам ҳам, кўп ҳам эмас. Бунини эшитиб, қўрғончиликлар дўшларининг осмонга отиб юборилиши. Пул бўлса, чапалда шўрва. Бу ёғи энди наид. Йўқ, эрта қувишишан ҳам. Тайёрланган таомдан гўшг урнига дасмол чикди. Йўл қурлиши чўзилганда қўзлаверади, қор ёғиб излар босилаверади. Ҳар йили арзимас маблағ ажратилар, у сарфлаб бўлиниши билан шўрлеона йўл ҳаммаини эсидан чикарди. Бундай вазиятда айбдорин топиш итга билан кудуқ қазиндек бейфойда. Йўлсозлар ўзларича ҳақ ҳазинабонлар ўзларича. У-бу дейганим бўлсангиз, дунёни тебратиб тургандек баланд келишди. Хазинабонлар:

— Давлатнинг, ҳар бир тийини ҳисобда, акаси. Биз маблағини расмади билан ажратаямики, Аёб қўрувчиларда, — дейишди.

Қўрувчиларда ҳам тил-забон бор:

— Гап-гап қилган қарнайчи балага қолган сўрнайчи экан-да! Инсоф ҳам керак. Пул бўлганда йўлни бир йил ичиде қўлдан чикаридик.

Қўрибди турибдики, ҳеч ким сиртига сўз юктирмоқчи эмас. Бор отангга, бор онангга... Тоқати тоқ бўлган қўрғончиликлар яна ёшидик. Чунки йўл ҳаммадан кўпроқ уларга зарур-да. Бу орада эски лойиҳа баъзи мутасаддиларга ёймай қўлди шекенли. «Бойсун-Дўғоба» йўналиши ўзгартирилди. Олти қақирим масофани текислаш учун оз эмас, кўп эмас, 280 миғ сўм сарф-

раси орқали олиб ўтилиши, қурлиш ишлари «бир зарб билан» тугаллиниши лозим эди. Ҳолва деган билан оғиз чўчимас экан. Янги йўлниг Оқтош ва Қайроқ участкаларида ҳар йили ер қўчиши, бунинг салбий оқибатлари битимни имзоланган ўртоқларга яхши маълум эди. Улар бундан кўза юмишди: Район Совети ижроия комитети ҳузурида тузилган факультетда комиссиянинг ўша атрофдаги қишлоқларда яшовчи аҳолини бошқа жойга қўчириш ҳақидаги ҳулосалари, қўпни кўрган кексаларнинг маслаҳат ва оғоҳлантиришлари ҳам инобатга олинмади. Пухта ўйланмай қилинган ишнинг оқибати маълум. Бир ташвиш ўн бўлди. Сарфаржажат ҳам шунга яраша. Асфальтлашни қўйиб турарлик. Йўли текислаш, шағал ётиришнининг сарфи 3 миллион 485 миғ сарфланди. Бу халқ пулини елга совириш эмасми? Жавоб беринг, муҳтарам зотлар!

Хали ҳаммасини айтганимиз йўқ. Таҳминлар тўғри бўлиб чикди: Оқтош ҳамда Қайроқ участкаларида ҳар йили ер қўчиб йўлга қийди шикат етказилди. Бу эса қаражат устига қаражат дегани. Ажратилган маблағлар эъдилида йўлни қайта сошлаш, таъмирлашдан ортмангилар. Лойиҳада белгиланган асосий ишлар қачон ниҳосига етди — номаълум. Жўрий Йўлниг ўзиде ремонт учун 86 миғ сўм сарфланди. Мана, тўрчилик, буйруқбозлик, манманлик оқибати! Ноҳияда халқ сайлаб қўйган депутатлар, жамоатчи фаоллар бор. Афсуски, улар ҳам ташвиш ҳол олдиде томоша-ниб бўлиб қолишди.

Рамазон ака! Бетга айтганинг захир йўқ. Қайта қўриш шарофати билан қишлоқнинг дарду ташвишлари ҳақида далил гапир-лапти. Ёзилмапти. Бу — айни мўдда. Эртанинг, адолат ва ҳақиқат юзга чикади. Ижтимоий турмушдаги гўрборлар ошқорани кўзгусида бўртиб, қаба-риб қўринатганга туюлади менга. Уларга барҳам бермай турли оғла боришимиз амри маҳол. Мехнат-наш инсон, унинг маданият-манлий шароити ҳақида дўшини олиб қўйиб ўйлаб кўрадиган пайт келди. Сиз қаламга олган ташвишли воқеа жумҳуриятимизда ягона эмас. Шунинг учун ҳам бу ҳуусда кенгроқ тўхта-лишни лозим топдик. Қолган гаплари Сурхондарё вилоят ижроия комитети раҳбарлари эшитаман. Шондиг уларнинг аралашуви билан тугуллар чок-қоқидан сўки-либ, йўл қурлиши жадал-лашиб кетса. Нима дедингиз?

Н. ТОШЕВ,

«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ҲАЖВИЙ АРИЗАЛАР УҚИШ УЧУН

Чивандар қишлоқ Шўроси раиси Шакарбой Шириновага Уй қишлоғида яшовчи Йўқсилбой Фақиров томонидан ариза. Аризаининг мазмуни шундан иборат: пуллик йўқ, кимлик тиббиёт институтига йўқмоқчи. Бор-йўғи бир сигирми бор. Шунинг учун қайтариб олмаслик шарти билан 15 миғ сўм сўда берсангиз.

ЭҲТИЕТ ШАРТ...

Така қишлоқ Шўроси раиси Берди Холтоева бурга қишлоғида истиқомат қилувчи Уда Буранов томонидан ариза. Ушбу аризаини эътиб маълум қилганимни, яқинда қишлоқ дўконига мудир бўлдим. Тажрибасизлик қилиб келмаганда йўқ қўйишим мумкин. Эҳтиёт учун 5 миғ сўм сўда олишимни аризалашгани. Қўлга тушиб қаналиб кетмасам, бир йилда қайтараман.

Н. ЯҲҒЕВ.

«МУШТИНАК»ДА БОСИЛГАНДАН СЎНГ «БОЛАЛАГАН БАҲОНА»

Тарих ва маданият ёдгорликларини кўз қорачиқдек асраш, уларни келгуси насларга бешикат етказиш мўжадас бурчимиз. Денова бу муҳим масала эътибордан четда қолмапти. «Саяд Оталик» мадрасаси ёрдамга муҳтож. Уни таъмирлаш мақсадида қўлоқ-қўлоқ қарор-қабул қилинган бўлса-да, амалий шидан ҳануз дарак йўқ.

Гавтаининг 30 июнь сонига босилган «Болалаган баҳона» сарлаҳли мақолада ана шу ҳуусда бок урилган. Сурхондарё вилоят маданият бошқармасининг бошлиғи А. Иброҳимов илҳоси билан олтинган жаноудан маълум бўлишича, муз жойидан қўчадиганга ўшаб қолди.

«Мақолада кўтарилган муаммо жуда муҳим, — дейилади унда. — Ҳақиқатан ҳам «Саяд Оталик» мадрасасини судлик билан таъмирлаш, унинг асл қиёфасини тиклаш лозим. Шаҳар ижроия комитетининг қарори билан таъмиқ этилган «Денов» маданият-тижорат маркази ана шу шини ўз зиммасига олади. Хайри жағмармас тўлаш учун банкда 7021-ҳисоб очилган. 1990 йал январгача корхона ва ташкилотлардан, алоҳида шахслардан 27 миғ сўм пул тушди. Ҳозир муҳусе гўшг ишлаб чикарадиган печь қурлиши давом эттирилмоқда. Таъмирлаш ишлари яқинда бошлаб юборилади».

Ойнан жаҳонда

28 АВГУСТ, ЯҚШАНБА

- 9.00 «Ассалому алайкум!», Мусиқий кўрсатув.
- 10.00 «Денгиз шунқорлари», Бадний фильм («Мосфильм»).
- 11.40 Н. Рўзимухаммадов. «Ярашараш». Йўлдош Озунбоев номидаги жумҳурият Еш томошабинлар театрининг спектакли.
- 12.45 Спорт кўрсатувлари: 1. «Еш спортчилар мактаби», Кураш. 2. «Кўйлиш ўлка маршуртлари». Олис йўллар қорлайди.
- 13.55 «Алифбо сабоқлари» почтасидан (такрор).
- 14.25 «Дехқон юмушлари».
- 14.55 «Қалбнига қулоқ сол». Тўра Сулаймон лирикеси. ***
- 18.00 Кўрсатувлар тартиби.
- Кўноқ ўтсин таятллар
- 18.05 «Тинка-Путинка», «Бужорел — лион ҳақида арсон». Мультифильмлар.
- 18.25 Усмирлар учун. «Санъат гунчалари».
- 18.55 «Сичат — саломатлик». СПИД касаллиги ва унинг олдин-илиши.
- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).
- 19.50 Ешлар ижросида концерт.
- 20.30 Москва «Время».
- 21.00 «Яшамба оқшомиде». Мусиқий кўрсатув.
- 22.00 «Ахборот».
- 22.20 Ойнан жаҳонда биринчи

— Навбатда турганимга ўн йилдан ошди. Қачон машина берасиз?

— Машина олишни чидаганга чиқарган, биродар!

Ш. СУБҲОНОВ расми.

- 22.00 «Ҳафта». Информацион кўрсатув.
- 22.30 «Монастирь — Душанбе — биродарларшан шаҳарлар».
- 23.20 «Телетомошабин ҳамроҳи». ***
- ДУШАНБЕ КУРСАТАДИ:
- 9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
- 10.05 «Ҳар бир кишига ва барчага». Реклама.
- 10.15 «Офарин!» Қуноқ спорт ўйинлари. Душанбе шахридаги 2-болалар спорт мактаби командалари мусобақалашди-лар.
- 11.15 «Алвасты Том». Бадний фильм. ***
- 18.00 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.05 Мультифильмлар программаси.
- 18.40 «Рекорд». Телевизион бадний фильм (рус тилида).
- 19.45 «Забони мо — жаҳони мо».
- 20.30 Москва «Время».
- 21.00 «Гўлдастан мусиқий».
- 21.50 «Панди ниёғон».

- 16.05 «Усимликлар саргузештлари». Кўп сериали телевизион илмий-оммобил фильм. 5-серия — «Урмон подшоҳи», 6-серия — «Дарехта тирмашиб».
- 16.55 «Марафон-15».
- Яқшабна кинозал
- 18.25 «Аянган оби ҳаво». Мультифильм.
- 18.55 «Тайм-сквер болалари». Бадний фильм (АҚШ).
- 20.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
- 21.00 Бельгия телевидениеси совет экраннда. ***
- МТ II
- 7.30 Зарядка сафлининг!
- 7.45 «Монхазуенининг саргузештлари». Мультифильм (1—4-фильмлар).
- 8.25 Шехтёрлар кўнига ҳужжатли фильмлар: «Дикчат: КАТЭ», «Секундант излайман».
- 9.05 «Урмонда тўй». Телевизион бадний фильм («Литва телефильми»).

- 10.10 Иттифоддош жумҳуриятлар кинопублицистикаси. Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Даврлар синовидад ўтган дўстлик» («Қоракөлфильм»). «Мунгли осмон» (Киев).
- 11.00 «Сабҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
- 12.00 Талабларингизга биноан такрорланади. «КВН-90». Денецк Политехника институти ҳақида Горький автозаводи командаларининг уршуваш.
- 13.35 «Экранда — 01» хизмати. Енгиндан сакланш ҳақида фильмлар.
- 14.00 УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕСИНИНГ «ДУСТИК» ВИДЕОКАНАЛИ
- 16.30 «Планета». Халққоро программаси.
- 17.30 «Ойлар».
- 18.30 Миллий баскетбол ассоциацияси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича АҚШ чемпионати. Финал. «Портога» — «Детроит».
- 19.30 Тунингиз хайри бўлсин, киноктоилар! «Сувади саргузештлари».
- 19.45 Коллаж (реклама, ахборот, эълонлар).
- 19.50 «Шарқий Сибирь». Киножурнал.
- 20.00 И. Демарин куйлайди. Киевдан кўрсатилади.
- 20.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан).
- 21.00 МТ хазинасидан. «Тони Вендеснинг хотаси». Телевизион бадний фильм. 1 ва 2-сериялар («Молдова-фильм»).
- 23.10 Войлейбол. В. И. Саввин хотираси учун халққоро турнир. Эркалар. Биринчи ўрин учун матч. Талипиндан кўрсетилди.